TRAJNOSTNA MOBILNOST. PRIROČNIK ZA UČITELJE V OSNOVNIH ŠOLAH

Matej Ogrin, Tatjana Resnik Planinc, Mojca Ilc Klun, Aljaž Plevnik: Trajnostna mobilnost. Priročnik za učitelje v osnovnih šolah. Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, 92 str. Ljubljana, 2013

Priročnik *Trajnostna mobilnost* je letos (2013) izdalo Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, avtorji pa prihajajo z dveh institucij, in sicer z Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani ter Urbanističnega inštituta Republike Slovenije. Pri oblikovanju njegove končne podobe sta sodelovali tudi urednici Polona Demšar Mitrovič in Mojca Balant. Nastal je v okviru projekta *IJPP – Izobraževanje, informiranje in ozaveščanje javnosti o pomenu javnega potniškega prometa*. Priročnik je namenjen osnovnošolskim učiteljem, izšel pa je v nakladi kar 1000 izvodov. Kot je zapisano v uvodu, je njegov namen ozavešiti učenke in učence osnovnih šol o pomenu hoje, kolesarjenja in uporabe javnega prevoza v vsakdanjem življenju. Vsebine, obravnavane v priročniku, so namenjene različnim starostnim skupinam učencev.

Prvi, uvodni del priročnika pregledno predstavi problematiko trajnostne mobilnosti in javnega potniškega prometa. Dodatno vpelje bralca/uporabnika v to tematiko slovar ključnih pojmov, kjer so pogostejše uporabljene termini zgoščeno, a nazorno in razumljivo pojasnjeni.

Sledi predstavitev didaktičnih priporočil, ki učiteljem olajšajo delo oziroma uporabo priročnika. V nadaljevanju je predstavljen nabor učnih ciljev, povezanih z obravnavano tematiko po posameznih osnovnošolskih predmetih. Avtorji so s tem v zvezi pregledali učne načrte različnih predmetov osnovnošolskega izobraževanja z vidika vključenosti vsebin, ki se nanašajo na trajnostni razvoj in trajnostno mobilnost. Upoštevali so tako učne načrte za obvezne kot izbirne predmete (geografija, življenje človeka na Zemlji, raziskovanje domačega kraja in varstvo njegovega okolja, spoznavanje okolja, družba, državljanska in domovinska vzgoja ter etika in okoljska vzgoja I–III).

Osrednji del priročnika zajemajo primeri učnih ur in učnih listov za različno stare učence. O obravnavanih vsebinah nazorno govorijo že naslovi poglavij: Javni potniški promet v Sloveniji, Moja pot v šolo, Promet – Okolje – Človek ter Potovalne navade razreda. Pri vsakem vsebinskem sklopu je najprej na vrsti krajša teoretska predstavitev obravnavanih vsebin, navedena je tudi literatura, ki se posveča vprašanjem, obravnavanim v posameznem poglavju. Sledi opredelitev časovnega okvira, predvidenega za obravnavo posamezne teme, ter potrebnih učil in učnih pripomočkov. Dodani so še različni praktični napotki za učitelja. V nadaljevanju pride na vrsto še oris dela učitelja in učencev,

navedeni so tudi predvidene učne oblike, učne metode, učni cilji ter učila in pripomočki. Avtorji so za vsak vsebinski sklop pripravili predloge enega ali več učnih listov. Za lažjo uporabo gradiva so poskrbeli tako, da so v priročniku predstavljeni učni listi dostopni tudi na spletni strani Ministrstva za infrastrukturo in prostor.

V priročnik je vključena še predstavitev igre prometna kača. Pri tem gre za igro, ki jo šola lahko izvede za promocijo trajnostne mobilnosti svojih učencev, pa tudi staršev in učiteljev. Zadnje poglavje vsebuje priporočila Javne agencije RS za varnost prometa, ki se nanašajo na varnost, vzgojo in obnašanje otrok v prometu.

Predstavitev vsebin, obravnavanih v posameznih poglavjih, je prilagojena namenu priročnika, kljub temu pa ostaja strokovno tehtna. Glede na to, da je publikacija namenjena uporabi v osnovnih šolah, je bilo uporabljenega obilo slikovnega gradiva. Pri tem gre tako za fotografije, ki nazorno prikazujejo različne vidike pojavov, ki jih obravnava priročnik, kot tudi za številne risbe. Na ta način je priročnik pridobil tudi na privlačnosti in uporabnosti.

Priročnik se je uspešno lotil aktualne tematike, ki je pogosto deležna obravnave v strokovni literaturi, medijih in politikah na različnih prostorskih ravneh. Hkrati gre pri tem za vsebine, ki so tesno prepletene z našim vsakdanjim življenjem. Priročnik daje priložnost za učinkovito obravnavo teh vsebin v osnovni šoli, obenem pa lahko prispeva k spreminjanju potovalnih navad, kar je bil tudi namen avtorjev. Ker se potovalne navade začno oblikovati že v otroški dobi, je prispevek šole pri tem toliko pomembnejši. Zato je še posebej hvalevredno, da je prišlo do izdaje te publikacije, saj je bila s tem vsaj deloma zapolnjena vrzel pri obravnavanju tovrstnih vsebin v okviru osnovnošolskega izobraževanja.

Dejan Cigale